

COLOFON

Titel

ARCHEOLOGIENTOTA NATUURINRICHTINGSPROJECT TORFBROEK KAMPENHOUT – UD Stortopruiming

Auteur(s)

David Depraetere (OE/ERK/Archeoloog/2015/00037)

Opdrachtgever

VLM Regio Oost, Vestiging Leuven

Diestsepoort 6 , 3000 Leuven

Projectcode

2017F154

Erfgoedloket

<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/3787>

Plaats en datum Leuven, 16 juni 2017

DEEL 3: Programma van maatregelen

1. Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen

Het uitgevoerde bureauonderzoek en bijhorend assessment volstaat om uitsluitsel te geven over de mogelijke aan- of afwezigheid van archeologische sites binnen het projectgebied, de te verwachten karakteristieken daarvan, de relatie met het (culturele) landschap, en de waarde naar kennisvermeerdering toe. Er werd eveneens voldoende informatie bekomen om de impact van de geplande bodemingrepen te bepalen.

Naast gekende archeologische vindplaatsen was het niet mogelijk om een afwezigheid van een archeologische site aan te tonen. Toch zijn er voldoende argumenten om het potentieel op kennisvermeerdering van het gebied waar bodemingrepen gepland zijn als laag in te schatten.

Binnen de geplande bodemingreep zijn geen samenhangende structuren te verwachten. Uit de natte bodemomstandigheden alsook de historische gebruiksevolutie van het gebied - met grootschalige graafwerken - schatten we de kans op het aantreffen van sites met veel structuren zoals nederzettingen of begraafplaatsen heel erg klein in (lage verwachting en dus laag kennispotentieel). De verwachting naar steentijdsites toe lijkt ons het hoogst op de hoger gelegen gebieden ten noorden en ten zuiden van het projectgebied, in de natte gedeelten waar de voornaamste graafwerken zullen plaatsvinden is de verwachting naar steentijd toe laag. Het gebied als geheel is pas heel laat ontwikkeld geworden en was in de historische perioden vermoedelijk vnl. extensief als bos en wei-/hooiland en voor turfontginning in gebruik. Landgebruiken die niet veel archeologische bodemsporen nalieten. De kans op puntlocaties zoals voorden, knuppelpaden, brugconstructies uit verschillende perioden, rituele deposities uit metaaltijden... kenmerkend voor sites in beekdalen of vochtige depressiezones lijkt ons hier klein, te meer omdat het hier om een moeraszone gaat eerder dan een beekdal. Sowieso zijn voornoemde relictten moeilijk op te sporen door middel van een vooronderzoek met ingreep in de bodem. De onvoorspelbare locaties van rituele deposities bijvoorbeeld – die weliswaar voorkomen in moerassig gebied - maakt het quasi onmogelijk deze op te sporen, de gekende deposities zijn alle het resultaat van toevallige vondst¹. Onderzoek in Nederlandse en dus vergelijkbare beekdal- of vallei landschappen wijst uit dat archeologisch onderzoek ook daar niet in de vorm van een prospectie met ingreep in de bodem kan worden uitgevoerd omdat de terreinomstandigheden (vnl. in natuurgebied) en randvoorwaarden vaak van dien aard zijn dat de ingrepen/graafterken tot een minimum beperkt dienen te worden (bv. ter behoud van natuurwaarden of om de impact op de natte ondergrond te beperken). Gezien het hier om een fossiele riviervallei en geen actief beekdal gaat verlaagt de verwachting naar structuren die met beekovergangen te maken hebben aanzienlijk.

Een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem concreet met betrekking tot de stortopruiming zou ook geen kenniswinst op kunnen leveren en geen betekenisvol inzicht kunnen bieden in de archeologische potentie van de bodem/het bodemarchief te meer omdat de graafwerken zich beperken tot het verwijderen van het stort en het herprofilen van de randen.

Het is te verwachten dat de onderkant van het stort ook het oorspronkelijke oppervlak ten dele verstoord zal hebben. Het is niet bekend of er een afgraving van de A-horizont heeft plaatsgevonden alvorens het stort aan te leggen maar dat lijkt ons onwaarschijnlijk. Er werd gewoon gebruik gemaakt van een depressie om van het afval af te geraken. Het is bijgevolg wel mogelijk dat er zich nog

¹

<https://onderzoeksbalans.onroerendergoed.be/onderzoeksbalans/archeologie/metaaltijden/bronnen/archeologisch/schatvondsten-deposities> (E. Warmenbol, 11/12/2008).

bodemsporen onder de oorspronkelijke A-horizont bevinden maar deze zullen bij de graafwerken niet worden vrijgelegd of aangetast.

Bijgevolg is onze inschatting dat zelfs indien er sporen worden aangetroffen onder het stort – wat ons vrij onwaarschijnlijk lijkt door de verstoring - deze niet zouden gelinkt kunnen worden aan een site of kunnen geïnterpreteerd worden als off-site fenomenen. Er kunnen geen verbanden tussen eventuele archeologische sporen en eventueel andere ongekende sporen in de onmiddellijke omgeving duidelijk gemaakt kunnen worden. Er kan geen inzicht verschaft worden in de relatie tussen eventuele sporen noch in de algemene indeling noch in de fasering van een mogelijke archeologische site. M.a.w. de archeologische context zou niet voldoende begrepen kunnen worden.

Onze inschatting is dat bijkomend onderzoek met ingreep in de bodem wenselijk noch noodzakelijk is gezien de aard van de ingrepen en de lage verwachting. Zowel de terreinomstandigheden (moeras en alluviaal bos, hoge grondwaterstand) als de mogelijk te verwachten spoortypes sluiten de mogelijkheid uit om deze op voorhand adequaat op te sporen volgens de huidige archeologische prospectiemethoden met of zonder ingreep in de bodem (veldkartering - archeologisch booronderzoek - geofysisch onderzoek - proefsleuven-/proefputtenonderzoek).

We concluderen op basis van het assessment van de gekende gegevens, de geplande aard van de bodemingrepen en hun mogelijke impact, alsook de gegeven terreinomstandigheden en het lage potentieel aan kenniswinst, dat bijkomend onderzoek niet noodzakelijk is.